

Міжнародна науково-практична конференція
„Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-
мистецьких рефлексіях” (2–3 листопада 2017 року, м. Київ)

Восени 2017 року у стінах Національної музичної академії України відбулася перша міжнародна конференція „Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях”, у якій взяли участь численні культурологи та мистецтвознавці, у т.ч. етномузикознавці нашої країни та зарубіжжя. Попри змістовну та розмаїту програму, солідний склад доповідачів на пленарному засіданні та цікавий набір виступів аж у п’яти окремих секціях¹, у цьому повідомленні йтиметься лише про музично-фольклористичний напрямок роботи конференції, який був зосереджений у секції Е „Етномузикологія: методологія, історія, жанри та стилі”².

Першого дня насамперед обговорювалася тема „Українська пісенна архаїка: твори зимового циклу”. Про регіональні напрацювання в цій царині доповіли Людмила Єфремова (про Вінничину), Євген Єфремов (про сучасну Чернігівщину), Анастасія Колодюк (про Середню Волинь), Юрій Рибак (верхньоприп’ятські приспівки до „Кози”), а досвід тотального картографування зимових мелотипів українців із певними паралелями у культурі суміжних країн висвітлила Ірина Клименко.

Після перерви на розсуд слухачів було представлено три доповіді, пов’язані з акустичними методами в етномузикології, дві перші з яких пройшли у формі майстер-класу. Спершу відомий литовський фахівець у цій царині, постійний учасник кількох останніх київських конференцій професор Рігіс Амбразявічус докладно обґрунтував переваги та можливості об’єктивного технічного дослідження звуків народної музики, послугуючись при цьому не лише литовським, а й українським матеріалом. Схожий пробний досвід у цьому ж напрямі продемонструвала у своїй доповіді Анастасія Мазуренко, яка використала передові цифрові технології у дослідженні фольклорного звучання, а саме електронно-акустичний та статистичний аналіз. Третя доповідь Іллі Фетисова стосувалася того ж методу, застосованого до вивчення за допомогою LMS-аналізатора вібраційних і тензосигналів танцювальної музики. Нарешті, в останньому виступі першого конференційного дня Вікторія Ярмола з Рівного докладно охарактеризувала рідкісні локальні награвання в скрипковій музиці Волинського Полісся, відомі під назвою „паход”.

¹ З програмою конференції можна ознайомитись за посиланням URL: <https://docplayer.net/82685892-Ukrayina-ievropa-svit-istoriya-ta-imena-v-kulturno-misteckih-refleksiyah.html> (дата звернення 19.11.2018).

² Слід окремо згадати про виступ на пленарному засіданні Євгена Єфремова з темою „Етномузикологія НМАУ ім. П. І. Чайковського: стан та перспективи”, що призначалося для інформування широкого загалу про стратегію наукової діяльності наших київських колег.

Другий конференційний день розпочався з доповідей на історичну тематику „Регіональні школи, видатні постаті вітчизняної етномузикології”. У трьох змістовних виступах йшлося про колекцію фонографічних валиків С. Томашівського (І. Довгалюк), про дослідження закарпатського фольклору В. Гошовським (В. Мадяр-Новак) та про основні здобутки нещодавно створеної лабораторії фольклору та етнографії Дніпропетровської академії музики (А. Любимова). Після невеликої перерви, в руслі міждисциплінарного діалогу, відбувся виступ-лекція А. Вовчака з аналізом фольклорних поетичних текстів.

Окремим блоком у конференційній програмі були представлені регіонально-жанрові дослідження, що стосувалися в основному різноманітної проблематики виконавства (М. Скаженник та О. Коробов про „тонкий голос” у піснях Поросся, І. Телюх – про жанрово-обрядове „попурі” з Хмельниччини, І. Клименко – про пісні українського застілля), а також частково – мелотипології (О. Гончаренко про весільний тип 557 на північному сході України).

На завершення конференційної програми у малій залі академії відбувся фольклорний концерт „Музика традиційного українського бенкету”, присвячений 25-річчю київської лабораторії етномузикології. Виступили фактично всі відомі фольклорні колективи Києва, учасники яких прямо чи опосередковано пов’язані з науково-дослідною лабораторією НМАУ.

Важливо відмітити, що виступи учасників конференції транслювалися через Інтернет в онлайн-режимі, а вже невдовзі більшість матеріалів доповідей було опубліковано у 12-му і 13-му випусках „Проблем етномузикології”.

Юрій Рибак

Юрій Рибак, етномузикознавець, кандидат мистецтвознавства, завідувач ПНДЛМЕ ЛНМА ім. М. В. Лисенка, доцент кафедри музичної фольклористики цієї ж академії (Львів), yuriy_rybak@ukr.net, +38 (096) 276 99 87.